

kerygmatu. Czwarty rozdział poświęcony jest treści i formie kerygmatu. Według Grzegorza treść jest tożsama z autentyczną nauką Kościoła i z tego wynika forma: powinna ona być odpowiednia do wielkości przekazywanych treści.

Ks. Jan Słomka

Bogdan Czyżewski, *Księgi Pisma Świętego w ujęciu izagogi Juniliusza Afrykańczyka*, Poznań, Wydawnictwo Naukowe 2003 (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Nauki Teologiczne nr 1), 320 s.

Jest to studium dzieła Juniliusza Afrykańczyka żyjącego w VI w., pt. *Instituta regularia divinae legis*. Dzieło to jest wprowadzeniem do lektury Pisma Świętego. Na odnotowanie zasługuje fakt, że Autor studium wybrał dla jego opisanie w tytule swej publikacji rzadko używane polskie słowo „izagoga”. Juniliusz, wprowadzając do lektury Pisma Świętego, przede wszystkim zastanawia się, czym jest ta księga, a więc omawia gatunki literackie występujące w Biblii, jego zawartość, czyli kanon, i historię powstania. To wszystko zostało opisane w pierwszej części omawianego studium. Najważniejsze wnioski dotyczą występującej w okresie patrystycznym dwoistości pojęcia kanonu: wyróżnia on kanon w sensie dogmatyczno-egzegetycznym oraz kanon w sensie liturgicznym, czyli stwierdzenia, które księgi należy używać w czasie liturgii. Na koniec tej części Autor udowadnia, że kanon Juniliusza jest zależny od ustaleń, jakie w tej materii przeprowadził św. Augustyn. Druga część jest poświęcona treści Pisma Świętego. Analizowane są po kolei: nauka o Bogu, nauka o stworzeniu i realizacja Bożego planu zbawienia. W opracowaniu znalazło się tłumaczenie prawie całego tekstu dzieła Juniliusza. Autor zapowiada osobne wydanie całego tłumaczenia.

Ks. Jan Słomka

Elżbieta Kotkowska, *Pomyśleć świat jako całość według św. Grzegorza z Nyssy*, Poznań, Księgarnia św. Wojciecha – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2003, 196 s.

Książka, rozprawa doktorska Autorki, stanowi próbę przedstawienia jednego istotnego wątku, który jest charakterystyczny dla teologii św. Grzegorza z Nyssy. Grzegorz przywiązywał ogromną wagę do faktu, że Bóg stworzył cały świat materialny jako dobry. Cały ten świat został dotknięty skutkami buntu aniołów i grzechu pierwszych ludzi. Wobec tego Jego plan zbawienia dotyczy nie tylko człowieka, ale także całego kosmosu. Książka porządkuje myśl Grzegorza historycznie, przedstawiając jego refleksje na temat następujących po sobie etapów historii. A więc kolejne rozdziały omawiają stan człowieka i kosmosu pomiędzy stworzeniem a upadkiem, znaczenie paschy Jezusa dla całego kosmosu, stan oczekiwania na wypełnienie oraz stan spełnienia.

Ks. Jan Słomka